

רשומות

קובץ התקנות

30 ביוני 2024

11332

כ"ד בסיוון התשפ"ד

עמוד

תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות (חוות דעת מומחים), התשפ"ד-2024 2764

תקנות הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות (חוות דעת מומחים),

התשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 32(ב) ו-83(ב1) ו-2 לחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות, התשכ"ב-1962 (להלן – החוק), בהסכמת שר הבריאות ולעניין תקנה 2 – גם בהסכמת שר הרווחה והביטחון החברתי, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אזרח ותיק" – מי שמלאו לו 65 שנים;

"בעל כשירות", "ממנה" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק;

"הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוסטרופוס" – כמשמעותן בסעיף 35 לחוק;

"התאמות" – התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות בנסיבות העניין;

"חוות דעת מומחה" – אחת מאלה, לפי העניין:

(1) חוות דעת מומחה לשם קביעת היותו של אדם בעל כשירות;

(2) חוות דעת מומחה לשם כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך;

"חוות דעת מומחה לשם כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך" – חוות דעת מומחה בנסיבות שבהן היא נדרשת לפי סעיף 32(א) ו-32(ג) לחוק כתנאי לכניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך;

"חוות דעת מומחה לשם קביעת היותו של אדם בעל כשירות" – חוות דעת מומחה המעידה על היותו של אדם בעל כשירות בעת עריכת וחתומה על ייפוי כוח מתמשך, מסמך הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוסטרופוס או מסמך הבעת רצון, בין שהיא נערכת לפי בחירתו של אדם לפי סעיף 32(ג) לחוק ובין שהיא נדרשת במקרים שבהם התעורר ספק אצל עורך הדין בדבר היותו של אדם בעל כשירות לפי סעיף 32(ב) לחוק;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"מומחה" – מי שנקבע בתקנות 2 או 3, לפי העניין;

"מסמך הבעת רצון" – כמשמעותו בסעיף 64 א לחוק;

"מרפא בעיסוק" – כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008;

"נבדק" – מי שעובר בדיקה אצל מומחה לצורך גיבוש חוות דעת מומחה;

"עובד סוציאלי" – כהגדרתו בחוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996;

"תקנות הפסיכולוגים" – תקנות הפסיכולוגים (אישור תואר מומחה), התשל"ט-1979;

"תקנות הרופאים" – תקנות הרופאים (אישור תואר מומחה ובחינות), התשל"ג-1973.

¹ ס"ח התשכ"ב, עמ' 120.

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

³ ס"ח התשס"ח, עמ' 720.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 152.

⁵ ק"ת התשל"ט, עמ' 764.

⁶ ק"ת התשל"ג, עמ' 1924.

2. (א) חוות דעת מומחה לשם קביעת היותו של אדם בעל כשירות תכלול את הפרטים המופיעים בתוספת ותיערך בידי אחד או יותר מאלה, בהתאם לתחום מומחיותו ובהלימה למצבו הבריאותי של הנבדק:

(1) רופא בעל תואר מומחה בנוירולוגיה, בפסיכיאטריה, בגריאטריה, ברפואה פליאטיבית, ברפואה פנימית, ברפואת המשפחה או ברפואה פיזיקלית ושיקום לפי תקנות הרופאים;

(2) פסיכולוג בעל תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית, בפסיכולוגיה שיקומית או בפסיכולוגיה רפואית לפי תקנות הפסיכולוגים;

(3) לעניין מי שאובחן עם מוגבלות, לרבות מוגבלות שכלית והתפתחותית, עם אוטיזם ולעניין אזרחים ותיקים – גם עובד סוציאלי או מרפא בעיסוק, שהם בעלי ניסיון של חמש שנים לפחות בעבודה סוציאלית או בריפוי בעיסוק בטיפול באנשים עם מוגבלות, לרבות מוגבלות שכלית והתפתחותית, עם אוטיזם או עם אזרחים ותיקים, לפי העניין, או באבחון של אנשים כאמור.

(ב) אין בהוראות תקנה זו כדי לגרוע מהאפשרות לצרף ליפוי כוח מתמשך, למסמך הנחיות מקדימות לצורך מינוי אפוסטרופוס או למסמך הבעת רצון חוות דעת שניתנה על ידי גורם אחר, ואולם היא לא תיחשב כחוות דעת מומחה לפי תקנה זו.

3. חוות דעת מומחה לשם כניסה לתוקף של יפוי כוח מתמשך תכלול את הפרטים המופיעים בתוספת ותיערך בידי אחד או יותר ממומחים אלה בהתאם לתחום המומחיות הנוגע לעניין מצבו של הנבדק הגורם למצב המצריך את הפעלת יפוי הכוח:

(1) רופא בעל תואר מומחה בנוירולוגיה, בפסיכיאטריה, בגריאטריה, ברפואה פליאטיבית, ברפואה פנימית, ברפואת המשפחה או ברפואה פיזיקלית ושיקום לפי תקנות הרופאים;

(2) פסיכולוג בעל תואר מומחה בפסיכולוגיה קלינית, בפסיכולוגיה שיקומית או בפסיכולוגיה רפואית לפי תקנות הפסיכולוגים.

4. על עריכת חוות דעת מומחה יחולו הוראות אלה, לפי העניין:

(1) המומחה יערוך את הבדיקה בלא נוכחות מיופה הכוח המיועד או מיופה הכוח, לפי העניין, אלא אם כן סבר המומחה שיש קושי בעריכת הבדיקה בלא נוכחות כאמור;

(2) אין באמור בפסקה (1) כדי לפגוע בזכותו של הנבדק לבקש נוכחות של אדם אחר שאינו מיופה הכוח המיועד או מיופה הכוח בבדיקה, ולעניין זה יחול סעיף 6א לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996⁷;

(3) המומחה רשאי להתייעץ עם כל אדם לשם עריכת חוות הדעת;

(4) במהלך הבדיקה יפגוש המומחה את הנבדק בפגישה פנים אל פנים, וישוחח עימו בלשון פשוטה ובהתאם ליכולת הבנתו, ואם הוא אדם הזקוק להתאמות – חוות הדעת תיערך רק בתנאי שבבדיקה נעשה שימוש בהתאמות הנדרשות; המומחה יקבע כי נבדק אינו מבין בדבר רק אם הוא אינו מסוגל להבין בדבר גם בהינתן ההתאמות הנדרשות;

⁷ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

- (5) אם הנבדק אינו מבין את השפה שבה דובר המומחה, יסתייע המומחה במתרגם שאינו מיופה הכוח המיועד או מיופה הכוח, לפי העניין;
- (6) נעשתה הבדיקה באמצעות מתרגם או בהינתן התאמות נדרשות, יפרט המומחה מי היה המתרגם ומה קרבתו לנבדק או באילו התאמות השתמש לצורך הבדיקה;
- (7) לא הצליח המומחה לברר אם הנבדק בעל כשירות או מסוגל להבין בדבר, לפי העניין, יציין זאת בחוות הדעת ויפרט אם התאפשרה תקשורת לא ישירה עם הנבדק ובאילו אמצעים;
- (8) אין בהוראות תקנה זו כדי לגרוע מהוראות בדבר התאמות נגישות לפי חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, הנדרשות ממי שנותן שירות ציבורי כהגדרתו בסעיף 19 לאותו חוק.

5. תחילתן של תקנות אלה שלושים ימים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה). והן יחולו על חוות דעת מומחה שנערכה ביום התחילה או לאחריו.

תחילה

תוספת

(תקנות 2 ו-3)

רשימת פרטים שייכללו בחוות דעת מומחה

- (1) פרטי המומחה;
- (2) פרטי הנבדק;
- (3) מטרת הבדיקה, המסמך שלגביו נערכת הבדיקה והעניינים שלגביהם נערכת הבדיקה;
- (4) אם למיטב ידיעתו של המומחה נערכה לנבדק בדיקה קודמת, ואם כן – ביוזמת מי היא נערכה, מי ערך אותה, מתי, היכן ובאיזו שפה היא נערכה;
- (5) פרטי הבדיקה: תאריך הבדיקה, מקום הבדיקה, שפת הבדיקה, ואם נעשתה הבדיקה באמצעות מתרגם – פרטי המתרגם;
- (6) יוזם הבדיקה ונוכחים במהלך הבדיקה;
- (7) התאמות שנדרשו והתאמות שניתנו לשם קיום הבדיקה;
- (8) הרקע הרפואי של הנבדק ואסמכתאות לגביו;
- (9) התייחסות למידת יכולתו של המומחה ליצור עם הנבדק קשר המאפשר הערכה של מצב שכלי ודרכי התקשורת בין המומחה לנבדק;
- (10) התייחסות לקשיים בתפקודים הקוגניטיביים של הנבדק, חומרתם, כיצד אובחנו ואם קיים צפי לשינוי;
- (11) פירוט המומחה לגבי מסוגלות הנבדק:
 - (א) לעניין חוות דעת מומחה לשם קביעת היותו של אדם בעל כשירות – פירוט לגבי מסוגלות חלקית או מלאה של הנבדק, לרבות תוך מתן התאמות, להבין את משמעותו של המסמך, מטרותיו ותוצאותיו;
 - (ב) לעניין חוות דעת מומחה לשם כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך – פירוט לגבי מסוגלות הנבדק לקבל החלטות בעניין שלגביו מתבקש להפעיל את ייפוי הכוח, לרבות תוך מתן התאמות, בהתייחסות למסוגלותו לקבל החלטות בעניינים אישיים, רפואיים או רכושיים;

(12) התייחסות להיות מצבו הקוגניטיבי של הנבדק קבוע או משתנה ולאפשרות לשיפור במצבו בעתיד;

(13) סיכום חוות הדעת ומסקנות המומחה:

(א) לעניין חוות דעת מומחה לשם קביעת היותו של אדם בעל כשירות – סיכום חוות הדעת והמסקנה לגבי מסוגלות חלקית או מלאה של הנבדק להבין את טיבו של המסמך ואת זהות מיופה הכוח כמי שיקבל בעבורו החלטות;

(ב) לעניין חוות דעת מומחה לשם כניסה לתוקף של ייפוי כוח מתמשך – סיכום חוות הדעת והמסקנה לגבי מסוגלותו של הנבדק להבין בדבר שלגביו ניתן ייפוי הכוח ולהבין את זהות מיופה הכוח כמי שיקבל בעבורו החלטות;

(14) חתימה והצהרת המומחה.

כ"א בסיוון התשפ"ד (27 ביוני 2024)
(חמ 5457-3)

יריב לויין
שר המשפטים

